

Штучний інтелект у бізнесі: виклики впровадження та перспективи розвитку для європейських компаній

Павло Кокосєв,

*магістр, ОП «Бізнес в Європейському Союзі»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: KokoievPS@krok.edu.ua*

Науковий керівник:

Марина Прохорова,

*к.е.н., завідувач кафедри міжнародного бізнесу,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: ProkhorovaM@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5967-4518*

Штучний інтелект (ШІ) стає невід'ємною частиною сучасного бізнес-середовища, відкриваючи нові можливості для європейських компаній у підвищенні ефективності та інноваційності. Проте, впровадження цієї технології супроводжується низкою викликів, серед яких особливої ваги займають питання безпеки даних, етичних стандартів та адаптації робочої сили до нових вимог. Європейські компанії повинні враховувати регуляторні рамки, що постійно оновлюються, забезпечуючи відповідність законодавству щодо захисту персональних даних та прозорості алгоритмічних рішень. Крім того, інтеграція ШІ в бізнес-процеси потребує значних інвестицій у навчання персоналу та модернізацію інфраструктури, що може стати бар'єром для малих та середніх підприємств (МСП) [1].

Незважаючи на ці труднощі, перспективи розвитку ШІ для європейських компаній є значними, зокрема у сфері автоматизації, персоналізації послуг та аналітики великих даних, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності на глобальному ринку. Важливим аспектом є також розвиток співпраці між академічними установами, урядом та приватним сектором для стимулювання інновацій та забезпечення сталого розвитку технологій ШІ. Таким чином, успішне впровадження ШІ в бізнесі вимагає комплексного підходу, який враховує технічні, економічні та соціальні фактори, забезпечуючи баланс між інноваціями та відповідальністю [2].

ШІ стає ключовим фактором трансформації сучасного бізнес-середовища, відіграючи визначальну роль у підвищенні конкурентоспроможності європейських компаній. Впровадження ШІ дозволяє оптимізувати бізнес-процеси, автоматизувати рутинні завдання, покращувати якість продукції та послуг, а також розширювати можливості аналітики даних для прийняття стратегічних рішень. Завдяки алгоритмам машинного навчання та глибинного навчання, компанії можуть отримувати глибші інсайти, прогнозувати ринкові тенденції та персоналізувати пропозиції для клієнтів, що сприяє підвищенню задоволеності споживачів та лояльності до бренду [3].

Однак, впровадження ШІ супроводжується значними викликами, зокрема у сфері безпеки даних та захисту приватності. Європейські компанії повинні

відповідати суворим регуляторним вимогам, таким як Загальний регламент захисту даних (GDPR), що накладає обмеження на збір, обробку та зберігання персональної інформації. Забезпечення прозорості алгоритмічних рішень та уникнення упередженості в даних є критично важливими для підтримки довіри споживачів та уникнення правових ризиків. Крім того, етичні аспекти використання ШІ, включаючи відповідальність за прийняті рішення та вплив на суспільство, потребують ретельного аналізу та інтеграції в корпоративну стратегію [4].

Адаптація робочої сили до нових технологічних вимог є ще одним суттєвим викликом, який вимагає висококваліфікованих спеціалістів, здатних розробляти, впроваджувати та підтримувати складні системи ШІ. Європейські компанії повинні інвестувати в навчання та перекваліфікацію своїх працівників, щоб забезпечити їхню готовність до роботи з новими технологіями. Це також включає розвиток міждисциплінарних навичок, поєднуючи технічні знання з розумінням бізнес-процесів та управлінських компетенцій [5].

Фінансові витрати на впровадження ШІ є значними, особливо для МСП, які можуть зіткнутися з обмеженими ресурсами для інвестування в нові технології та модернізацію інфраструктури. Однак, державні програми підтримки та фінансування інновацій можуть допомогти подолати ці бар'єри, сприяючи рівномірному розвитку технологій ШІ серед різних сегментів економіки.

Перспективи розвитку ШІ для європейських компаній є багатообіцяючими. Автоматизація виробничих процесів, використання робототехніки та інтелектуальних систем управління можуть значно підвищити продуктивність та знизити витрати. Персоналізація послуг за допомогою аналізу великих даних дозволяє краще розуміти потреби клієнтів та пропонувати індивідуалізовані рішення, що підвищує рівень задоволеності та утримання клієнтів. Аналітика великих даних, зокрема в сфері маркетингу та продажів, сприяє точнішому прогнозуванню ринкових тенденцій та ефективнішому управлінню ризиками [6].

Інтеграція ШІ також відкриває нові можливості для інновацій у продуктах та послугах. Наприклад, в автомобільній промисловості розвиток автономних транспортних засобів, у фінансовому секторі – автоматизовані системи управління портфелями та кредитними ризиками, а в охороні здоров'я – діагностичні системи на основі ШІ, здатні аналізувати медичні зображення та передбачати захворювання на ранніх стадіях [7].

Важливим аспектом є також розвиток екосистеми співпраці між академічними установами, урядом та приватним сектором. Спільні дослідження та проекти, спрямовані на розвиток ШІ, сприяють обміну знаннями та ресурсами, стимулюючи інновації та забезпечуючи сталий розвиток технологій. Підтримка стартапів та інноваційних підприємств через гранти, акселератори та інші форми фінансування допомагає швидше інтегрувати нові технології у бізнес-практики [2].

Крім технічних та економічних аспектів, впровадження ШІ має соціальні виміри. Зміни в робочій силі, автоматизація певних професій та створення нових

робочих місць вимагають соціальної адаптації та підтримки з боку держави та бізнесу. Забезпечення соціальної справедливості та рівних можливостей для всіх категорій працівників є важливим завданням, яке необхідно враховувати при розробці стратегій впровадження ШІ [2,7].

Таким чином, успішне впровадження ШІ в бізнесі для європейських компаній вимагає комплексного підходу, який враховує технічні, економічні, регуляторні та соціальні аспекти. Врахування цих факторів дозволить не лише подолати існуючі виклики, але й максимально використати потенціал ШІ для створення інноваційних, ефективних та конкурентоспроможних бізнес-рішень на глобальному ринку. Стратегічне планування, інвестиції в людський капітал та розвиток партнерських відносин стануть ключовими чинниками успіху у цьому процесі, забезпечуючи сталий розвиток та процвітання європейських компаній у епоху цифрової трансформації.

Ключові слова: Штучний інтелект; цифрова трансформація; автоматизація; аналіз великих даних; етика і регуляції.

Список використаних джерел

1. Russell, S. J., & Norvig, P. (2016). *Artificial intelligence: a modern approach*. Pearson.
2. European Commission. (2021). *White Paper on Artificial Intelligence: A European approach to excellence and trust*. Brussels: European Commission.
3. Goodfellow, I., Bengio, Y., Courville, A. (2016). *Goodfellow, I. (2016). Deep learning*.
4. Бостром, Н. *Суперінтелект: шляхи, небезпеки, стратегії*. Наш формат.
5. Zuboff, S. (2019). *The Age of Surveillance Capitalism*. PublicAffairs,
6. Marr, B. (2018). *Artificial intelligence in practice: How 50 successful companies used AI and machine learning to solve problems*. New York: Wiley.
7. Davenport, T. H., Ronanki, R. (2018). *Artificial Intelligence for the Real World*. *Harvard Business Review*, 1. 108-116.